

bl. a. at hindre den overhaandtagende Tilstrømning til Byerne, hvor Erhvervsmulighederne saa vist ikke er for store for dem, der allerede er der. Af de Folketællingsresultater, der nylig er offentliggjort, ser det ud til, at dette til Dels er lykkedes. Nu er jeg fuldstændig klar over, at ogsaa andre Forhold har spillet ind; men Oprettelsen af 5 500 Husmandsbrug har efter min Mening sin store Part i det Resultat, at Bybefolkningen ikke er vokset nævneværdigt. At føre Byerhvervene ind i en lignende Udvikling som den, der er foregaaet for Landbrugets Vedkommende, lader sig i alt Fald ikke gøre ved Hjælp af det her foreslaaede. Dertil kræves ganske andre Reforme. I øvrigt mener jeg, det vilde være heldigt, om Strømmen kunde vendes, saaledes at den i Stedet for — som det er sket i en lang Aarrække — at gaa i Retning af Stordrift inde i Byerne kunde gaa i Retning af Smaabrug i Lighed med, hvad der er sket paa Landet. Det er let at faa Øje paa de uheldige Følger af Stordriften i Storbyerne, ikke mindst i en Krisesituation som den nuværende. Men skulde der fremkaldes en Udvikling for Byerhvervenes Vedkommende i Lighed med den, der har fundet Sted indenfor Landbruget, maatte det ske paa ganske anden Maade end ved det, her foreslaas. At noget saadant vilde være heldigt, er der ikke Tvivl om. Der har ogsaa lydt Røster om, hvorvidt det ikke skulde være muligt ved Hjælp af den lille, snilde Drivkraft i Elektromotorerne at tilvejebringe en Udstykning indenfor Industrien i Lighed med Udstykningen af de større Landbrug. Ligesaa maa de Forsøg, der er gjort af forskellige Firmaer, sidst af Firmaet Fog og Mørup her i København, paa at give Arbejderne Andel i Udbyttet og derved søge at gøre dem interesseret i Bedrifterne, følges med den største Interesse af Lovgivningsmagten. Selv om det vel om begge Former maa siges, at de ikke er saa vidt fremskredne, at de egner sig for Lovgivningsmagtens Indblanding, tror jeg, at de bør følges med den største Interesse, for at man kan se, om der paa den Maade kunde opnaas lignende gode Resultater i Byerne, som vi har opnaaet paa Landet ved det store Landbrugs Udstykning i Smaabrug.

Om det andet Forslag, Forslaget om Haveboliger, skal jeg udtale, at selve den Tanke, der ligger til Grund for Forslaget, om at yde Støtte til Byarbejdere og andre, der ønsker at faa eget Hjem paa egen Grund, kan vi yde Tilslutning. Denne

Tanke er saa langt fra fremmed for Venstre, at den bl. a. har faaet Udtryk i den Boliglov, som blev gennemført af Venstreministeriet, og hvor den har faaet en ret fremtrædende Plads, nemlig ved Bestemmelsen om Tilskud til det saakaldte Parcelbyggeri. Det er noget af det samme, som man foretager sig her. Jeg tror, at det ærede Medlem Hr. Holstein har Ret i, at det vil være en stor Lykke, om Udviklingen i Byerne kunde komme til at gaa i Retning af Bredden i Stedet for i Højden; det er rigtigt, at de store Kaserner, der opføres i Byerne, ikke afgiver de bedste Betingelser for den opvoksende Slægt, og der er ingen Tvivl om, at det vil være en stor Lykke for Børnene i saadanne Hjem, hvis de kunde faa Lov til at vokse op i Haveboliger ved Byerne i Stedet for at være henvist til at have Legeplads i mørke Baggaarde i Arbejderkaserner. Selve Tanken kan vi give fuld Tilslutning, og vi har vist i Praksis, at det er mere end smukke Talemaader, at vi vil gøre noget for at fremme den Slags Byggeri.

Om de enkelte Bestemmelser skal jeg ikke sige meget; der er saa meget mindre Grund til det, som det, der er Forudsætningen for det andet Forslag, Tvedelingen af Statens Jordfond, ikke har de allerbedste Betingelser for at blive ophøjet til Lov i dette høje Ting. Forslaget om Haveboliger gaar jo ud paa, at der af disse Penge, der udskilles fra Jordfonden, skulde oprettes en Stats-Haveboligfond, og den skulde have til Opgave at virke for Oprettelsen af Boliger med Haver i Byernes Omegn efter de samme Principper, som findes i 4. Oktober-Løven. Med Hensyn til Oprettelsen af Byggeselskaber er det efter min Mening lovlig store Krav, der her opstilles, idet der i København kræves mindst 200 Familier, i det øvrige Land 50; jeg tror, det vil vise sig, at det er for høje Tal; men det kan der selvfølgelig ændres ved. Saa er der den Bestemmelse, at det skal være Husstande paa mindst 4 Personer, altsaa mindst 2 Børn. Det er en meget tiltalende Tanke, at der her er tænkt paa Familier med Børn, og det er, som allerede sagt, det, der ikke mindst vilde være af Betydning for Børnene, at de kunde komme til at bo i disse Omgivelser i Stedet for i Kaserner.

Jorden — ja, der kunde være adskiligt at sige til den Maade, hvorpaa [det ærede Medlem vil skaffe den; men det er jo sagt, og de Udtalelser kan jeg tiltræde. Det er Mening, at der skal udstykkes i Parceller paa 1 500—3 000 Kvadratalen